

Aránytalanság a segédüzemek javára

Tavaly ismét bizonyították a szegedi táj mezőgazdasági nagyzüemei. Elsősorban a szántóföldi növénytermelés szerkezetében akad néhány figyelemre méltó változás. Ennek alapján aztán egyes termékek, jövedelmességi arányok módosultak, s az üzemek a különböző kapcsolatokot igyekeztek fokozottabban szem előtt tartani. A zöldségtermelés igen kiterjedt, egyre több gazdák közsegben igyekeznek intenzívebbé tenni.

Sokszor elmondottuk, hogy nem járt kedvező év tavaly ezen a tájon. Mégis, kenyérgabonából 613 vagonnal, abraktakarmányból 549 vagonnal, fűszerpaprikából 147 vagonnal takarítottak be többet a járás termelőszövetkezetei, mint 1967-ben. A városi szövetkezeteknél kedvezőbbek a növénytermelési eredmények, amelyeket a jobb termelési adottságok mellett egy magasabb színvonalú, jól kialakult termesztéstechnológia alkalmazásának, s nem utolsósorban az öntözésnek köszönhetnek. Az átlagosnál jobb terméseredmények közül is kiemelkedik a kukorica, 23,8 mázsás, és a fűszerpaprika 56,6 mázsás hozama.

Az új gazdasági mechanizmus, az elmúlt esztendőben életbeléptetett különböző rendeletek, törvények következtében tavaly igen kedvező irányú változás alakult ki a munkaerő-helyzetben is. Nemcsak azért, mert növekedett a közös gazdaságokban, a közös munkában résztvevő tagok száma, de a ledolgozott munkanapok alakulásában is pozitív változás történt. A járás szövetkezeteiben a taglétszám 170 fővel nőtt. A közös munkában 871 emberrel több vett részt, mint az előző évben. Nagyarányú volt az alkalmazottak felvétele taggá, igaz, ennek ellenére 399 fővel több alkalmazottat foglalkoztattak a gazdaságok, mint 1967-ben.

A városi szövetkezeteknél igen magas a nyugdíjas és járadékos tagok aránya, összesen 841 ember. A közös

munkákban résztvevők száma itt is emelkedett 50 taggal. Persze lényeges, hogy 425 főről 591 főre növekedett az alkalmazottak száma, ami már önmagában is mutatja, hogy a négy szegedi tsz igyekszik a város körüli kedvező helyzetet kihasználni, a nem mezőgazdasági tevékenység fejlesztésére.

A második figyelemre méltó vonás, hogy a járási szövetkezetek átlagában, a közös munkában résztvevő tagra a munkanapok száma 187, ami több 26-tal az előző évinél. Állandóan mondjuk, hogy a tagok munkához való viszonya, a közös munkában való részvétele alapvetően meghatározza a gazdálkodás fejlődését, s íme a jó példa: tavaly is ez képezte egyik legfontosabb forrását az előrehaladásnak.

Néhány adat az elmondottak illusztrálására: a járási gazdaságoknál a termelési érték volumene 727 millió 599 ezer forint, vagyis 179 millió 532 ezer forinttal növekedett, tehát 32,7 százalékkal haladta meg az előző évit. Ugyanez a városi gazdaságoknál így mutat: 149 millió 327 ezer forint a termelési érték, 10 millió 215 ezer forinttal, vagyis 7,3 százalékkal haladta meg a korábbi. Más példával: a termelés alakulását reálisabban kifejező, előállított új termék értékét tartalmazó halmozatlan termelési érték növekedése, a járásnál 14,5 százalékos, a városnál 10,3 százalékos.

Mindenestre azonban tollhegyre kívánczok: az árbevételek növekedésének több mint fele alaptevékenységen kívüli, vagyis nem mezőgazdasági tevékenységekből származik. A járási szövetkezeteknél 24,4 százalékkal, a városi szövetkezeteknél 31,9 százalékkal növekedtek az alaptevékenység árbevételei. Ugyanakkor az alaptevékenységen kívüli (segéd-, melléküzemágak stb.) árbevételek mind a járásnál, mind a városnál megkétszereződtek. Tehát a közös gazdaságok eredményei növe-

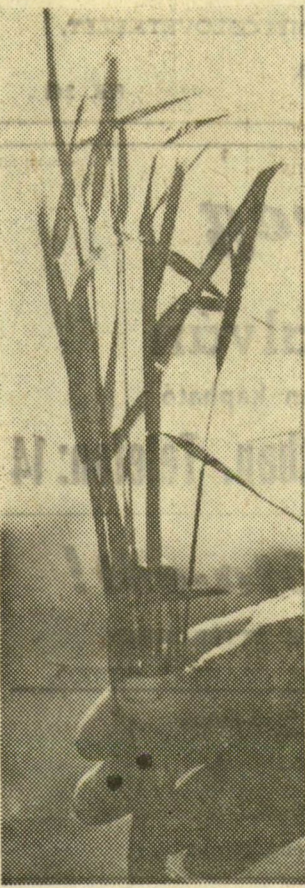
vő mértékben javultak ugyan, de döntő tényezője a nem mezőgazdasági tevékenységekből is (főleg) keresendő.

Mondhatnánk úgy is: azok a szövetkezetek fejlődtek erőteljesebben, amelyek felhasználva a segéd- és melléküzemágak stb. fejlesztésének jelentőségét, az adottságok és lehetőségek kihasználása útján erre maximálisan törekedtek. Területegységre vonatkoztatva: a járási gazdaságok 990 forinttal, a városi gazdaságok 2402 forinttal növelték — mint arra nagyon jól rámutatott legutóbb a területi szövetség beszámolója — a nem mezőgazdasági árbevételeket. Sajnos, a termőhelyileg gyenge szövetkezetek ezen a téren is lemaradtak.

Kedvezőtlenek az arányok. Az árbevételeknél járási átlagban 32 százalék, a városi termelőszövetkezeteknél 35,5 százalék származik nem mezőgazdasági tevékenységekből. A tapasztalatok arról is szólnak, hogy a mezőgazdasági termeléssel közvetlenül összefüggő, előkészítő, feldolgozó és élelmiszeripari tevékenység elmarad az indokolt és kívánatos mértéktől, ezzel szemben az ipari, építőipari, szállítási, különböző szolgáltatási tevékenységek kerültek előtérbe. Az arányokon tehát mindenképpen változtatni kell. Megéri!

Sz. Lukács Imre

Kalászos a rozs

A szegedi járás homokvidékén kalászos szőlőket a homokvidék kenyérgabonája, a rozs

Kényeztetés nélkül...

(Tudósítónktól.) A pusztamérgesi KISZ-esek a helyi szervektől kapott segítséggel, a jó szervezéssel és vezetéssel túltették magukat az egy évvel ezelőtti passzivitáson, közömbösségen. Izlésesen dekorálva otthonossá tették a KISZ-szobát és manapság gyakran, szívesen keresik meg a fiatalok. Megelégnéltek a szellemi vetélkedők, így a szavalóversenyek, nem utolsósorban a különböző sport rendezvények. Szerencsés helyzet alakult ki, ugyanis a márciusban megnyitott új vendéglő minden igényt kielégít. Szocialista szerződést kötöttünk a fmsz vezetőségével, amelynek értelmében heti egy alka-

Megy a juhász...

Idézhetnénk a híres-nevezetes Petőfi strófát: „Megy a juhász a számaron, földig ér a lábba...”

Könnyen eszünkbe juthat ez a Cserebőkénybe látogató vendégeknek, akik május 14-én, szerdán a juhásznapokra látogatnak. Nagyszabású rendezvénynek ígérkezik ez, ahol ha a hajdani „pusztai csavargók” hangulatát, világát nem is érzékelhetjük, de a nagyüzemi juhászat problémáiból, eredményeiből ízelítőt kaphat az érdeklődő.

Több szerv vállalta a „bábáskodást”, az esemény megrendezését, amelyre neves szakelőadókat is meghívunk. Ugyanakkor a Csongrád megyei Tejipari Vállalat termékbemutatót rendez.

Eladó egy újítás

Zsombó határában, a Bába dűlőben találkoztam Farkas Ferenc gyümölcsösében egy aprócska kis géppel. Az orrára festették a nevet: AGROKULI. Úgyesen bebújik a fák alá, körüljárja az apró növesű őszibarack tövét is, kultivátoroz éppen.

Irgyelt ember. Van, aki nekiszögezte a kérdést: Miféle ismerőseid vannak a minisztériumban, hogy ilyen okos kis külföldi masinához juthattál?

Egészen közeli hazai gyártmány. Először az 1967-es őszi vásáron tűnt fel, Valóban feltűnést keltett, mert egyre-másra érkeztek a Szegedi Vas- és Fémpipari Ktsz-hez — a gyártó céghez — az érdeklődő levelek. Mit tud a gép, mikor lehet kapni?

Válaszoltak is minden lévelre akkor. Majd ha „bevizsgálja” a KERMI, Farkas Ferenc a nullszéria egyik darabját vásárolta meg. Több nem készült belőle.

Az újítók, Hódi László, Okos Károly, Vass Menyhért és Peták István panaszkodnak is emiatt.

— Első perctől úgy kezelték bennünket: hadd játszanak egy kicsit, úgysem lesz belőle semmi.

Tiltakozik a vád ellen a ktsz vezetője is, főmérnöke is. Hiszen a kísérletezés költségeit ők fedezték. A ktsz húszadik évében kiadott kis „üzemismertető” még fényképét is közli. A kép alatt ez áll: „Kitűnően használható gyümölcsösökben, szőlősökben.” Tehát komolyan vették a gépet, ha kiállításról kiállításra szállítva propagálását is megkezdtek, és a válaszlevelek is csak haladékat kértek: Majd ha a KERMI kimondja a végsőt. De nem mondta ki, mert

Veszély a legelőn

A szarvasmarha-tenyésztésben régi tapasztalat, hogy a tavaszi legelőreajtás időszakától, az állatok egészségi állapota és közérzete, és termelése kedvezőbb, mint más évszakban. Mégis a téli és tavaszi hónapok igen gyakran nagy hőmérsékleti, takarmányozási és tartási különbségeket, s átmeneti terméscsökkenést idézhetnek elő, de enyhébb, vagy súlyosabb megbetegedések, esetleg hirtelen bekövetkező elhullások forrásai lehetnek.

A tavaszi hónapokban sok veszély fenyegeti a legelőre kihajtott szarvasmarhákat. Komplikációkat okozhat az átmenet nélküli zöldtakarmány-etetés is.

A rendszerint anyagforgalmi zavarokban szenvedő szarvasmarha legelőre jutva szívesen vesz fel idegen tár-

gyakat. Ruha, papír, kötél fogyasztása legfeljebb emésztési rendellenességeket okoz, de a szög, drót, vagy egyéb fémtárgy lenyelése előbb-utóbb a recés gyomron keresztül átfúródva, szívburok-

gyulladás kiváltója lehet. A legeltetési biztosítás országos statisztikája azt mutatja, hogy a múlt évben 6300 szarvasmarha pusztult el a legeltetési idő alatt, közülük 3642 baleset következtében, ezenkívül 110 szenvedett mérgezést, 73 hógutát, 1209 nyelt szöveget, drótot és egyéb emészthetetlen tárgyat, a felfúvódás 726 állatot vitt el, 200 a ben-dőjét terhelte túl.

A legeltetésre igen nagy szüksége van az állatoknak, a kötelező gondosság és felügyelet hiánya súlyos gazdasági károkat idézhet elő.

Őszibarackfák között az AGROKULI

fel sem terjesztették hozza. A főmérnök, és a ktsz vezetője arról tájékoztat, hogy félnek a gyártásától. — Sok külföldi traktort hoznak be mostanában — a hazai piac hamar eldugul —, lehet, hogy leáll a Danuvia-motorok gyártása (125 köbcintis motor szolgáltatja a hajtó-energiát) — lehet, hogy az állami dotációt sem kapné meg — nehéz munka lenne elkészíteni a KERMI-vizsgálathoz szükséges dokumentációt. És a végső érv a főmérnök szájából: Kilenc ember a vezetőség, az úgy döntött, hogy nem kíván vele foglalkozni.

Az ellenérveket nem tudnám így szépen sorbarakni. Úgy gondolom, egyik másik problémát egyszeri levélváltással tisztázni lehetne. Mindenestre a ktsz gazdaságos termeléséért ők felelnek, el kell fogadnom tehát a végső érvet is: nem kívánnak vele foglalkozni.

Hogy akkor mit akarok ezzel a kis törpetraktorral? Ez a kis masina sok olyan munkát elvégez, ami emberi erővel embertelen munkát jelent. Aki már perme-tezett életében, tudja, milyen kegyetlen munka az. Ezzel a kis géppel szinte játékok, tud ez a gép szántani (külön tartozékként váltva-forogató eke is tartozik hozzá), kapálni, előre és hátra-menne kultivátorozni, köz-

úton is közlekedtethető pótkocsijával terhet szállítani, a sorozatgyártáshoz tervezett módosítással tudna vizet szivattyúzni (öntözni), darálót, szecskavágót hajtani, hőkét tolni — egyszóval a kerti mindenesből könnyen háztáji mindenessé léphetne elő.

A külföldi traktorok biztosan hasonlóképpen hasznosak. De akkor még nem voltak nálunk, amikor ez már lehetett volna. A tennéynyi kis gyümölcsösökben ez a jobb most is.

Egy döntő érvem nekem is van ezeken kívül: ez magyar! Hazai anyagból, hazai munkával, deviza nélkül, a speciálisan hazai igények szerint olcsón készíthető lenne, ha valaki himne a hazai embereknek!

A ktsz vezetői felajánlották a lehetőséget az újítónak keressenek más kivitelezőt.

Hogy van-e kereslet iránta? Egyre több házilag készült, csak egy munkát végezni tudó szerkezet látható a határban. Úgy hívják őket: csotrogány. Dehogy kókányolnának, ha jobbat vehetnének. A kiskundorozsmai AFÉSZ Agroker-árusa azt mondja: az ő szövetkezetük az egész országban teremtené piacot, ha gyártanák.

Horváth Dezső

VASÁRNAP,
1969. MÁJUS 11.

DEL MAGYARORSZÁG 9

Szemlék a határban

Gépek a betakarításhoz, kedvezményel

Aranyat ér a májusi eső — régi bölcsélet, mai valóság. Mert az elmúlt napokban lehullott kevéske csapadék felüdítette a szomjas határt, reménnyel töltötte el a parasztembereket. „Kétmillió forintot hozott ez nekünk” — summázta Sztás Ágoston, a kiskundorozsmai József Attila Termelőszövetkezet elnöke.

A májusi határszemlék eddig arról tanúskodnak, hogy ebben az esztendőben is megterem az ország kenyere. A gazdaságokban már készülnek a nagy nyári munkákra, a betakarításra. Javítják a gépeket, beszerzik a hozzávaló alkatrészeket. Anál is inkább, mert a kereskedelem kedvezményes akciót kínál és jelentős árleszállítással közvetíti a betakarító gépeket. Így az UE 28-as traktorokat 10 ezer forint kedvezményel, a trágyarakó-markolókat 8 ezer, a szervestrágyaszóró pótkocsikat szintén, a csőtörő-fosztó Zmaj-BMG betakarító gépeket 15 ezer forint kedvezményel. Mint ahogy Fehér János, a megyei AGROKER főosztályvezetője tájékoztatót bennünket, a vállalat felkészült a betakarításra, bőven tud szállítani SZK 4-es gabonakombájnok, kéveket, aratógépeket, cukorrépa kiséző és fejező gépeket.

Igen nagy kedvezményel — 20 ezer forintos árengedménnyel — juthatnak most a termelőszövetkezetek a burgonyabetakarító kombájnhoz. A választék nagy, s ahol élnek a lehetőségekkel, ott fel-

tölthetik a gépparkot, mondhatnánk úgy is, egyért fizetnek, és két értékes gépet kapnak. Burgonya kiséző-rakodó, rotációs kapa, babcséplő és mélyszántó ekék iratrasztembereket. „Kétmillió forintot hozott ez nekünk” —

summázta Sztás Ágoston, a kiskundorozsmai József Attila Termelőszövetkezet elnöke. Az elmúlt évben többször hírtul adtuk, a nyár kellős közepén, hogy nincs elegendő készlet csévezett huzalból, így aztán a gabonamezőkön akadózott a betakarítás, s mindenképpen lelassult. Most ebből is bő a választék, csak úgy, mint a betakarító gépekhez, azok javításához szükséges alkatrészekből, valamint acélvázak szerkezetekből. A közelmúltban a forráskúti Haladás két acélvázak szerkezetet, a makói Úttörő Tsz pedig hatot vásárolt. Megéri, hiszen a 12x24 méter alapterületű berendezés komplett állapotban 120 ezer forintjába kerül a szövetkezetnek és jóformán egész évben hasznát veszi, mert kezdve a gabonatarolástól, felhasználhatja műhelynek, raktárnak, főleg akkor, ha falat húz hozzá. Nem probléma az építőanyag beszerzése sem, hiszen az AGROKER téglát, cementet, meszet, fenyőfűrész is szállít a megrendelőknek.

A legtöbb termelőszövetkezetben, nagyüzemekben már számolnak a nyári nagy betakarítással, s ezért felfrissítik a gépparkot, megvásárolják a szükséges berendezéseket, így legutóbb a szegedi Felszabadulás és a balástyai Móra Ferenc Tsz egy-egy gabonakombájnt, a fabinsebestyáni Kinizsi Tsz pedig hármat vett meg.